

Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng gắn với học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh

RÈN LUYỆN ĐẠO ĐỨC CÁCH MẠNG CHO ĐỘI NGŨ CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN THEO DI CHỨC CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH

VŨ VĂN HIỀN*

Trong kho tàng lịch sử tư tưởng của dân tộc Việt Nam, bản Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh là quốc bảo thiêng liêng, cao quý, thấm đậm tình cảm thiết tha của Người dành cho đất nước, nhân dân. Trong “muôn vàn tình thân yêu” đó, điều trước hết là nói về Đảng, Người căn dặn: “Mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng, thật sự cần kiệm liêm chính, chí công vô tư. Phải giữ gìn Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân”.

Chăm lo rèn luyện đạo đức cách mạng

Với tầm nhìn sâu sắc, chiến lược của một nhà lãnh đạo thiên tài, Chủ tịch Hồ Chí Minh rất chú trọng đến việc rèn luyện đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên. Từ khi Đảng ta trở thành đảng cầm quyền, vấn đề này càng được Người quan tâm hơn. Không chỉ trong *Di chúc*, Người đã từng có nhiều bài nói, bài viết về chủ đề này. Vào những năm 1955, 1958, Người đã nhiều lần nhắc tới việc chăm lo giáo dục, rèn luyện đạo đức cách mạng cho đội ngũ cán bộ, đảng viên. Đặc biệt, nhân dịp kỷ niệm 39 năm Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã viết bài *“Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân”*, đăng trên Báo Nhân Dân số ra ngày 3-2-1969. Trong bài viết này, Người nhắc nhở: “Mỗi cán bộ, đảng viên phải đặt lợi ích của cách mạng, của Đảng, của nhân dân lên trên hết. Phải kiên quyết quét sạch chủ nghĩa

cá nhân, nâng cao đạo đức cách mạng, bồi dưỡng tư tưởng tập thể, tinh thần đoàn kết, tính tổ chức và tính kỷ luật. Phải sâu sát thực tế, gần gũi quần chúng, thật sự tôn trọng và phát huy quyền làm chủ tập thể của nhân dân. Phải cố gắng học tập, để rèn luyện nâng cao trình độ hiểu biết để làm tốt nhiệm vụ”.

Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn coi trọng vấn đề đạo đức cách mạng của đảng viên và đặt nhiệm vụ xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên theo những chuẩn mực xác định là một trong những nhiệm vụ trọng yếu của công tác xây dựng Đảng. Đây là vấn đề vừa cơ bản, lâu dài, vừa cấp bách vì sức mạnh của Đảng được quyết định bởi đội ngũ cán bộ, đảng viên. Với cách thể hiện hết sức dung dị, dễ hiểu và sâu sắc, đề cập đến nội dung của đạo đức cách mạng, trong tác phẩm *“Sửa đổi lối làm việc”* Chủ tịch Hồ Chí Minh đã

* GS, TS, Phó Chủ tịch Hội đồng Lý luận Trung ương

nhấn mạnh năm điều: Nhân, nghĩa, trí, dũng, liêm. *Nhân* là thật thà, thương yêu, hết lòng giúp đỡ đồng chí và đồng bào. *Nghĩa* là ngay thẳng, không có tư tâm, không làm việc bậy, không có gì phải giấu Đảng. *Trí* là vì không có việc tư túi làm mù quáng, cho nên đầu óc trong sạch, sáng suốt. *Dũng* là dũng cảm, gan góc, gặp việc phải có gan làm, thấy khuyết điểm thì phải có gan sửa chữa. *Liêm* là không tham địa vị, không tham tài, không tham sung sướng, không ham người tăng bốc mình. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: “Đó là đạo đức cách mạng. Đạo đức đó không phải là đạo đức thủ cựu. Nó là đạo đức mới, đạo đức vĩ đại, nó không phải vì danh vọng cá nhân, mà vì lợi ích chung của Đảng, của dân tộc, của loài người”. Người nhấn mạnh về sự cần thiết của đạo đức cách mạng: “Cũng như sông có ngòi thì mới có nước, không có ngòi thì sông cạn. Cây phải có gốc, không có gốc thì cây héo. Người cách mạng phải có đạo đức, không có đạo đức thì dù giỏi mấy cũng không lãnh đạo được nhân dân”.

Thấm nhuần di huấn của Chủ tịch Hồ Chí Minh, trong suốt hành trình cách mạng, Đảng ta luôn chú trọng đến việc bồi dưỡng, giáo dục, rèn luyện đạo đức cách mạng, lý tưởng cách mạng cho cán bộ, đảng viên, coi đó là một trong những nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Bản thân từng cán bộ, đảng viên, tùy theo vị trí, điều kiện công tác của mình, đều tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng, phấn đấu hoàn thành mọi nhiệm vụ mà Đảng giao phó. Chính vì thế, tuyệt đại bộ phận đội ngũ cán bộ, đảng viên của Đảng ngày một trưởng thành, là nhân tố quyết định dẫn tới thắng lợi vinh quang của các cuộc kháng chiến vĩ đại của dân tộc, cũng

như đưa tới thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử của công cuộc đổi mới hơn 30 năm qua.

Tuy nhiên, trong công tác xây dựng Đảng, việc triển khai thực hiện nội dung các nghị quyết, chỉ thị, chủ trương, chính sách của Đảng về rèn luyện đạo đức cách mạng, lối sống, nâng cao năng lực, trình độ của cán bộ, đảng viên chưa thực sự tích cực, đồng bộ, thường xuyên; một số nơi thực hiện chưa nghiêm túc. Việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh ở một số ngành, địa phương, cơ quan, đơn vị chưa đi vào chiều sâu; ở một số nơi việc thực hiện còn mang tính hình thức... Chính vì lẽ đó, cộng với việc tự tu dưỡng đạo đức chưa tốt nên một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên đã suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống; tình trạng tham nhũng, lãng phí, quan liêu, tiêu cực và tệ nạn xã hội chưa được ngăn chặn, đẩy lùi, thậm chí có biểu hiện ngày càng phức tạp. Thực trạng đó nếu không bị ngăn chặn, đẩy lùi thì sẽ dẫn tới quá trình “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” theo chiều hướng sai lệch, trực tiếp làm phân hóa, gây chia rẽ, mất đoàn kết trong Đảng, giảm niềm tin của nhân dân với Đảng.

Tăng cường hơn nữa công tác giáo dục, rèn luyện đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên

Nhận rõ tình hình đó, Đảng ta đã và đang thực hiện các chủ trương, giải pháp nhằm tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng, đẩy mạnh công tác giáo dục, rèn luyện đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên. Đảng đã ban hành Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa XI “*Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay*”, Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa XII về “*Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi*

sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ”; Chi thị số 03-CT/TW, ngày 14-5-2011, của Bộ Chính trị, về “Tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh”; Chi thị số 05-CT/TW, ngày 15-5-2016, của Bộ Chính trị, về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”; Quy định số 101-QĐ/TW, ngày 7-6-2012, của Ban Bí thư, về “Trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo chủ chốt các cấp”; Quy định số 47-QĐ/TW, ngày 1-11-2011, của Ban Chấp hành Trung ương, về “Những điều đảng viên không được làm”; Quy định 55-QĐ/TW, ngày 19-12-2016, của Bộ Chính trị, về “Một số việc cần làm ngay để tăng cường vai trò nêu gương của cán bộ, đảng viên”.

Cùng với việc kiên quyết, kiên trì, thực hiện đồng bộ các chủ trương, giải pháp tổng thể trong các nghị quyết, chỉ thị của Đảng, để góp phần rèn luyện đạo đức cách mạng cho đội ngũ cán bộ, đảng viên theo Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, chúng ta cần tăng cường công tác giáo dục, bồi dưỡng đạo đức cách mạng với những giải pháp cơ bản sau:

Thứ nhất, giáo dục, rèn luyện đạo đức cách mạng thiết thực, nhất là học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh.

Đất nước ta, dân tộc ta vô cùng tự hào có Chủ tịch Hồ Chí Minh - Tấm gương sáng trong, cao cả về đạo đức cách mạng. Nói đến Chủ tịch Hồ Chí Minh là nói đến tấm gương tận trung với Đảng, với dân, trọn đời phấn đấu, hy sinh vì sự nghiệp cách mạng dân tộc. Vì vậy, việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh rất dễ thấm đậm vào từng cán bộ, đảng viên, vào từng người dân.

Học tập và làm theo tấm gương đạo đức của Người chính là đề mỗi cán bộ, đảng viên có tư tưởng tiên bộ, có lối sống lành mạnh, có nghĩa, có tình, nhân hậu, thủy chung, đoàn kết, thương yêu con người, hết lòng, hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân.

Đạo đức xã hội và đạo đức trong Đảng có ảnh hưởng trực tiếp lẫn nhau. Việc giữ gìn đạo đức trong Đảng sẽ lan tỏa tới toàn dân và toàn xã hội. Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh chính là làm tăng thêm những giá trị đạo đức truyền thống của dân tộc và nâng tầm cao mới là đạo đức cách mạng.

Thứ hai, trong giáo dục, rèn luyện đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên, cần nhận thức rõ những đặc thù của con đường cách mạng nước ta hiện nay.

Thực tiễn quá trình cách mạng của nước ta hiện nay đang đứng trước không ít thách thức. Phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa trong điều kiện toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế là những nhiệm vụ tất yếu mà chúng ta đang thực hiện. Mặc dù chúng ta luôn giữ định hướng xã hội chủ nghĩa nhưng phát triển kinh tế thị trường càng mạnh mẽ thì tính tự phát của khuynh hướng tư bản chủ nghĩa cũng tăng lên. Chúng ta đang ở thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội, trong đó nền kinh tế và đời sống xã hội tồn tại những vấn đề đan xen. Quá trình hội nhập quốc tế, chủ động hợp tác với các nước tư bản, sử dụng những cách thức phát triển kinh tế của chủ nghĩa tư bản để xây dựng chủ nghĩa xã hội đặt ra nhiều thách thức tác động đến tư tưởng và hành vi của con người. Tất cả đều cần được phân tích, lý giải thấu đáo trong khi bồi dưỡng, giáo dục và rèn luyện đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên.

Thư ba, bồi dưỡng, giáo dục, rèn luyện đạo đức cách mạng theo *Di chúc* của Chủ tịch Hồ Chí Minh cần hướng vào việc củng cố niềm tin vào thắng lợi của sự nghiệp cách mạng.

Kết quả cũng như thước đo chất lượng của việc rèn luyện đạo đức cách mạng chính là củng cố được niềm tin của toàn thể cán bộ, đảng viên và nhân dân vào tương lai tất thắng của sự nghiệp cách mạng, quyết tâm thực hiện tốt nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Cần xác định rõ đạo đức cách mạng có yêu cầu và tiêu chí cao hơn đạo đức nói chung. Đạo đức cách mạng cần có tính tự giác và tinh thần trách nhiệm cao hơn. Cơ sở để nâng cao đạo đức cách mạng chính là niềm tin sắt đá vào mục tiêu, lý tưởng và sự tất thắng của sự nghiệp cách mạng. Niềm tin trong mỗi con người là sự chất lọc từ nhận thức và nằm trong chiều sâu nhận thức, được kết hợp với đạo đức cách mạng sẽ trở thành một sức mạnh to lớn, biến ý chí thành hành động, làm cho triệu người đồng lòng, chung sức, tạo thành lực lượng vật chất hùng hậu thúc đẩy xã hội tiến lên. Đạo đức cách mạng và niềm tin của cán bộ, đảng viên chính là sự đoàn kết trong toàn Đảng và gắn kết đặc biệt giữa Đảng với nhân dân, tạo thành động lực mạnh mẽ giúp chúng ta đi từ thắng lợi này tới thắng lợi khác.

Thư tư, bồi dưỡng, giáo dục, rèn luyện đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên cần kết hợp với việc đấu tranh chống các quan điểm sai trái, chống suy thoái về tư tưởng chính trị và những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyên hóa” trong nội bộ.

Trong thời gian gần đây, khi Đảng và nhân dân ta chủ động đấu tranh chống suy thoái về tư tưởng chính trị, những biểu hiện

“tự diễn biến”, “tự chuyên hóa” trong Đảng và xã hội, các thế lực thù địch đã tăng cường sử dụng mọi thủ đoạn để bóp méo, xuyên tạc, vu cáo và cản trở công việc của chúng ta. Vì thế, việc đấu tranh chống quan điểm sai trái, thù địch không chỉ nhằm làm thất bại âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch trên lĩnh vực tư tưởng, lý luận, mà còn góp phần thiết thực vào việc giáo dục tư tưởng, nâng cao đạo đức cách mạng đối với cán bộ, đảng viên.

Thư năm, tăng cường tuyên truyền, học tập những tấm gương sáng về đạo đức cách mạng; xây dựng, bồi đắp cái tốt, cái cao đẹp trong đời sống xã hội; biểu dương “người tốt, việc tốt”, lên án cái xấu, cái ác một cách xác thực. Trong công cuộc đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc đã xuất hiện nhiều tấm gương sáng về đạo đức cách mạng của cán bộ, đảng viên. Trong sinh hoạt đảng, đoàn thể, trong các cơ quan, đơn vị, tổ chức xã hội, cần nêu gương và học tập những tấm gương đó.

Thư sáu, đặc biệt quan tâm đến giáo dục đạo đức cách mạng cho thế hệ trẻ. Thanh niên nước ta là một lực lượng đông đảo, chiếm trên 1/3 dân số và hơn 1/2 lực lượng lao động xã hội. Thanh niên có vai trò hết sức quan trọng, là lực lượng xung kích trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Vì vậy, việc bồi dưỡng, giáo dục, rèn luyện đạo đức cách mạng cho thanh niên trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, hội nhập quốc tế chính là góp phần thiết thực để xây dựng thế hệ trẻ vừa “hồng”, vừa “chuyên”, chủ nhân tương lai của đất nước. Đây sẽ là đội ngũ cốt cán cùng toàn Đảng, toàn dân thực hiện mục tiêu cao cả: dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội. □